

Glazbenička obitelj Trišler (Trischler) u Đakovu 1830. - 1986.

UDK 929.53 Trischler(497.5 Đakovo)“183/198“

Izvorni znanstveni rad

Erwin Trischler, München

U radovima o povijesti crkvene i svjetovne glazbe u Đakovu, đakovačkoj biskupiji i Slavoniji u 19. stoljeću spominje se više generacija glazbenika Trischler/Trišler oko kojih se odvijao, kako crkveni, tako i građanski glazbeni život Đakova kroz gotovo čitavo jedno stoljeće. To su bili: Ivan Nepomuk Trišler st., Đuro Trišler te braća Dragutin i Ivan N. Trišler, ml. Malo se do sada zna od kada su glazbenici Trischler u Đakovu i u kakvoj rodbinskoj vezi stoje međusobno. U radu se na temelju arhivskoga gradiva u Središnjem nadbiskupijskom arhivu u Đakovu, matičnih knjiga u Državnom arhivu u Osijeku, župnom uredu Svih svetih u Đakovu i literature opisuje dolazak Gašpara Trischlera s njegovom obitelji iz Darde u Đakovo 1830. na radno mjesto koralista u stolnoj crkvi. Potomci Gašpara Trischlera su živili do 1986. u Đakovu.

Ključne riječi: Trischler, Trišler, koralisti, regens chori, katedralni zbor, crkvena glazba, Stolna crkva, Stolni kaptol, biskup Strossmayer, Đakovo, HPD SKLAD, HPD Preradović, HPD Zrinjski, s. Huberta, obitelj Živković, Freiermuth

Uvod

Povijest glazbenoga života u đakovačkoj katedrali, Bogoslovnom sjemeništu i svjetovnoj glazbi u 19. stoljeću u Đakovu je nerazdvojivo vezana za pripadnike obitelji Trischler/Trišler¹ koji su skoro jedno stoljeće (od 1830.

---

1 U matičnim knjigama i dokumentima 19. stoljeća se je prezime Trischler pisalo često različito: Trischler, Trishler, Trishljer, Trišler, Trišljer, Drischler, Drishler i sl. Često i za jednu te istu oso-

do 1922.) dali značajan prilog razvoju crkvene i svjetovne glazbe u Đakovu. Tri generacije, počevši od Gašpara Trischlera, njegovog sina Ivana Nepomuka starijeg i Ivanovih sinova Dragutina i Ivana Nepomuka mlađeg, bili su koralisti, orguljaši i upravitelji katedralnog zbora. Pored toga je i Gašparov najmlađi sin, Đuro, bio koralist u katedralnom zboru. Ivan Nepomuk st. je jedan od osnivača HPD „Sklad“ 1863., trećeg pjevačkog društva u Hrvatskoj u kojem je bio prvi zborovođa. Kasnije su Đuro, Dragutin i Ivan Nepomuk ml. isto bili zborovođe „Sklada“ i „Preradovića“. Pored navedenih poznatih glazbenika Trischlera u Đakovu su živili i drugi sa različitim zanimanjima. Povijest obitelji Trischler u Đakovu počinje u travnju 1830. kada Gašpar Trischler dobiva mjesto koralista u stolnoj crkvi i kada se seli iz Darde u Baranji u Đakovo.

Koralisti u đakovačkoj stolnoj crkvi

Dolaskom Antuna Mandića na biskupsku stolicu 1806. u Đakovo počinje razvoj crkvene glazbe u stolnoj crkvi. On je organizirao glazbeni život u stolnoj crkvi i doveo Petera Jakoba Haibela iz Beča kao katedralnog upravitelja kora da organizira zbor koralista². Po Đuki Mariću³ su koralisti (pjevači) bili profesionalni, plaćeni glazbenici koji su uz upravitelja kora (regens chorija) i orguljaša bili namještenici Stolnog kaptola⁴ da u katedrali svakoga dana, a pogotovo nedjeljama i blagdanima prate sviranjem i pjevanjem mise.

Prvi upravitelj katedralnog kora bio je Peter Haibel (1806. – 1826.). Njega je naslijedio Josip Blum (1826. – 1839.). Početkom 1830. su pored Josipa Bluma (regens chori), Gabiel Racz (orguljaš), Sebastijan Ulrich, Franjo Morocz, Adam Rüttiger (pjevač) i Franciska Morocz pjevačica. U ožujku 1830. umire orguljaš Gabriel Racz i na njegovo mjesto dolazi Adam Rüttiger, dugo-

---

bu: u matici rođenih kao napr. Trišler, u matici vjenčanih Trischler. Slično je i kod imena gdje se često koriste različiti oblici stoga imena: Dragutin i Karlo, Josefina, Josipa i Fina, Terezija i Reza, Marija i Micika, Emerik i Mirko, Gašpar i Gašo.

2 Ivan Andrić, Skica za povijest glazbenog života u katedrali i u bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, u *Diacovensia* XIV (2006.)2, str. 640.

3 Đuka Marić, O crkveno-glazbenom životu Đakova, u *Diacovensia* 1/1995. str. 100.

4 Dobar opis uloge i rada Stolnoga kaptola đakovačke biskupije nalazimo u Luka Marijanović: „Prvostolni kaptol đakovačko-osječki (sadašnjost kroz prizmu prošlosti)“, *Zbornik muzeja Đakovštine* (2013.), str. 227 – 268.

godišnji koralist. Na upražnjeno mjesto koralista natječe se 13.4.1830. Gašpar Trischler, učitelj iz Darde⁵. U to su doba učitelji bili namještenici župe, tako da se Gašpar Trischler natječe, ne samo sa znanjem, nego i sa preporukom župnika Emerika Ruzsitsa (Ružića) iz Darde. Po odluci Stolnoga kaptola Gašpar Trischler dobiva mjesto koralista od 1. svibnja 1830. U dugom nizu godina u 19. stoljeću plaće su se isplaćivale 4 puta godišnje (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu) a visina je zavisila o položaju: koralisti su dobivali za tri mjeseca 163,70 forinte, orguljaš 181,15 forinte i ravnatelj kora 199,22 forinte. Plaće su se rijetko povećavale, tako da su napr. između 1830. i 1859. bile iste. Tek kasnije, od 1870. nalazimo u zapisnicima Stolnog kaptola da koralisti mole povišenje plaća.

Koralističke kuće u Pavićevoj ulici

Koralistima je Stolni kaptol dodijelio stanove na raspolaganje u tzv. koralističkim kućama,⁶ u današnjoj Pavićevoj ulici, koje su bile u vlasništvu stolne crkve. Kuće su se nalazile pod (gruntovničkim) brojevima 77, 78, 81, 82 i 83 i tako se navode i u matičnim knjigama. Prve kuće su građene za vrijeme biskupa Mandića oko 1809./1810. i bile su vezane za položaj koralista, tj. u slučaju smrti, morala se staviti na raspolaganje novom koralistu. Udovice su često tražile dozvolu od Stolnog kaptola da ostaju jedno vrijeme u kući (posebno u zimi) – što se odobravalo, ako nije postojala hitna potreba za useljnjem⁷. Za održavanje kuća, ograde, bunara i sl. bio je zadužen Stolni kaptol. Od polovice 19. stoljeća nalazimo u zapisnicima Stolnoga kaptola često molbe koralista za popravak jer su kuće u to vrijeme već bile u lošem stanju.

---

5 Detaljni opis dolaska i rada Gašpara Trischlera u Đakovu nalazimo u Erwin Trischler: „Počeci glazbeničke obitelji Trischler u Đakovu“, 22. Znanstveni skup „Nijemci i Austrijanci u Hrvatkom kulturnom krugu“, VDG Jahrbuch, Vol. 22, 2015, str. 281-290.

6 Dobar opis koralističkih kuća daje Željko Lekšić u (2009.): Koralističke kuće u Pavićevoj ulici u Đakovu i njihovi stanari. Zbornik muzeja Đakovštine, str. 7 - 18.

7 Tako se napr. udovi Ivki Rüdiger na temelju molbe od 15. 10. 1852. dozvoljava da ostane u kući do 1. 5. 1853. (HR-Središnji nadbiskupijski arhiv Đakovo Stolni kaptol 150/1852) isto Rozaliji Trischler (supruzi Gašpara Trischlera) na temelju molbe od 4. 11. 1863. dozvoljava se da do daljnje ostane u kući. Vidi HR-SNAĐ SK 130/1863.

Gašpar Trischler (1797. – 1863.)

Rođen je 16.3.1797. u Čemincu (Laskafalu, Laschkafeld) kao najstarije dijete tamošnjeg učitelja Franje Trischlera (*17.4.1777. u Nemet Boly – †5.4.1827. u Čemincu) i Katharine Homann (*2.7.1777. u Majsu – †8.3.1832. u Čemincu). Umro je 11. listopada 1863. u Đakovu u 67. godini života i pokopan na đakovačkom groblju 12.10.1863. Oženio se Rozalijom Raucher (*4.9.1791. u današnjem mjestu Karanac u Baranji – †18.12.1871. u Osijeku) 6.8.1815. u Čemincu s kojom ima jedanaestero⁸ djece, od kojih je sedmero rođeno u Dardi, a četvero u Đakovu:

Franziska Trischler (19.12.1815., Darda – †6.2.1886., Đakovo)

Michael Karl Fabian Trischler (*20.1.1820., Darda – †19.10.1821., Darda)

Johann Franz Michael Trischler (*7.6.1822., Darda – †12.6.1822., Darda)

Ivan Nepomuk Franjo Trischler (*19.9.1823., Darda – †12.9.1897., Đakovo)

Dragutin Franjo Trischler (*6.9.1825., Darda - †, Budimpešta)

Marija Johanna Trischler (*20.3.1828., Darda - †6.6.1895., Đakovo)

Emerik Hugo Wilhelm Trischler (*31.3.1830., Darda – †18.12.1881., Đakovo)

Katarina Trischler (*14.2.1833., Đakovo – †31.7.1862., Đakovo)

Antun Nikola Trischler (*12.6.1835., Đakovo – †29.5.1852., Đakovo)

Aleksandar Adolf Trischler (*19.7.1838., Đakovo – †29.10.1857., Đakovo)

Matej Đuro Trischler (*4.9.1841., Đakovo – †21.1.1883., Đakovo)

Četvero su umrli kao djeca.

U Pečuhu je položio ispit za učitelja pučkih škola 1820.⁹ Od 1820. do 1830. učitelj je i sakrstan u Dardi. Nakon rođenja sina Emerika (Mirka) 31.3.1830. u Dardi, seli se u travnju 1830. u Đakovo, gdje dobiva mjesto koralista u stolnoj crkvi od 1. svibnja 1830. U radnome ugovoru se obavezuje

8 Po usmenoj predaji četrnaestero. Navodimo samo one koje nalazimo u matičnim knjigama Darde i Đakova.

9 Stjepan Sršan, (2004.). Kanonske vizitacije Baranje 1829. - 1845. Osijek: Državni arhiv u Osijeku, str. 52 – 53.

da dvoje djece šalje u dječji zbor i da ih u glazbi podučava¹⁰. To objašnjava i činjenicu da su Ivan i Đuro od malih nogu privedeni glazbi i kasnije postali uvaženi glazbenici. Prvu plaću kao koralist prima koncem srpnja 1830. za četvrt godine¹¹. Od veljače 1839. do konca lipnja 1861. je organist (orguljaš), a od srpnja 1861. je regens chori (ravnatelj kora) u stolnoj crkvi, kada je naslijedio Adama Rüttigera, koji je u prosincu 1860. umro. Gašpar Trischler ostaje ravnatelj kora do smrti 11. listopada 1863.

Pored rada na polju crkvene glazbe Gašpar Trischler radio je i na polju svjetovne glazbe. Tako 1842. *Danica ilirska*¹² vrlo opsežno izvještava o "muzikalnoj zabavi" koju su u dobrotvorne svrhe organizirali katedralni koralisti u Đakovu 19.6.1842. Među imenima nabrojanih sudionika ove priredbe nalazimo i imena Gašpara i Ivana Trischlera. *Danica Ilirska* piše: "...sudjelovnici, svi od kora ovdašnje stolne crkve, s izvedenjem sebi nadatih muzikalnih predmeta, ne samo da su dosadašnju obćenu misao o izversnosti svoje vještine i umjetnosti potvrdili, nego su i najošrtiem očekanju i želji sasama odgovorili".

Djeca Gašpara Trischlera

Franziska Trischler (1815.-1886.)

Rođena je kao najstarije dijete Gašpara Trischlera 19. 12. 1815. u Dardi. Radila je kao ključarica kod grofova Pejačevića¹³. Nikada se nije udavala. Koncem života dolazi u Đakovo gdje umire zbog srčanog udara u 71. godini života 6. 2. 1886. Pokopana je na đakovačkom groblju 7. 2. 1886.

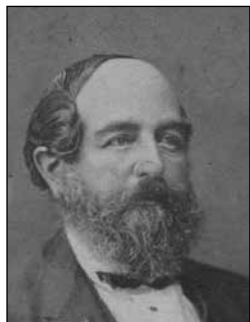
10 HR-SNAĐ SK 53/1830.

11 Knjiga, računi i zaklade Stolne crkve od 1806. - 1872. SNAĐ.

12 I. S. Naški, (1842.). Dopis iz Đakova. *Danica ilirska*, broj 28, god. 8., 9. srpanj 1842.

13 U Fondu grofova Pejačevića u Državnom arhivu u Osijeku ne nalazimo popis namještenika, tako da nije poznato gdje bila ključarica (Osijeku ili Našicama) i od kada do kada je bila u službi.

Ivan Nepomuk Franjo Trischler, stariji (1823. – 1897.)

Rođen je 19. 9. 1823. u Dardi, gdje mu je otac Gašpar Trischler učitelj. Krsni kumovi su mu Johann Rameshoffer, kancelist (pomoćnik bilježnika) i Franziska Bako iz Darde. Od sedme godine (1830.) živi s roditeljima u Đakovu. Oženio se Terezijom Röder (*1832. u Osijeku) 24. 11. 1854. u Bačkom Novom Selu¹⁴ s kojom ima petero djece. Već s 18 godina nastupa od 1841. do sredine 1843. kao glazbenik u stolnoj crkvi, od ožujka 1852. do konca lipnja 1861. je koralist, od srpnja 1861. je organist, a od travnja 1870. do prosinca 1894. je regens chori u katedrali. Nije poznato gdje je boravio između 1843. i 1851. Jedan je od osnivača pjevačkog društva Sklad 1863., čiji je zborovođa bio od 1863.-1870., 1872.-1874. Izgleda da je Ivan Nepomuk Trischler imao i grupu sa šestero glazbenika koji su svirali na koncertima i zabavama¹⁵.

Pjevačko društvo „Sklad“ (oko 1864.): Ivan Nepomuk Trischler, treći s lijeva sjedi i Dragutin Trischler, dječak, stoji (između Ivana N. Trischlera i Dragutina Boeleina)¹⁶

14 Paul Scherer, Familienbuch Neudorf in der Batschka, HOG Neudorf – Bačko Novo Selo, Steinheim 1995..

15 Mato Horvat navodi u Spomenici HPD „Sklada“ – „Preradovića“, str. 45 da će na tri koncerta 26. 1., 9. 2. i 23. 2. 1870. „svirati Trišler sa svojih 6 muzikaša uz plaću od 15 forinti za svaku večer“.

16 Iz Mato Horvat, (1939.). Spomenica Hrvatskoga Pjevačkoga Društva „Sklad“ – „Preradović“ u Đakovu 1863. - 1939. Đakovo.

Stanovao je sa obitelji u koralističkoj kući¹⁷ br. 82 u Pavićevoj ulici u Đakovu, koju mu je biskupija stavila na raspolaganje. Godine 1863. kupuje vinograd u blizini Đakova. Terezija Röder je umrla 29.4.1892. od upale pluća, a Ivan Nepomuk 5 godina kasnije 12.9.1897., u 74. godini života u Đakovu. Oboje su pokopani na đakovačkom groblju.

Djeca Ivana Trischlera i Terezije Röder:

Emil Trischler (*31.10.1854. u Đakovu – † 11.3.1855. u Đakovu)

Marija Trišler (*26.11.1855. u Đakovu – † 26.5. 1858. u Đakovu)

Dragutin Trischler (*1.11.1857. u Đakovu – † 15.8.1918. u Osijeku)

Irma Antonija Trischler (*9.5.1859. u Đakovu - † 12.9.1859. u Đakovu)

Ivan Nepomuk Trischler mlađi (*13.3.1862. u Đakovu – † 14.3.1922. u Đakovu)

Emil, Marija i Irma su umrli kao mala djeca.

Dragutin Franjo Trischler (1825. -?)

Rodio se u Dardi 6. 9. 1825., gdje mu je otac Gašpar Trischler učitelj. Krsni kumovi su mu Johann Rameshoffer, kancelist (pomoćnik bilježnika) i Franziska Bako iz Darde. Izučio je zanat knjigovesca, vjerojatno u Budimpešti. Oženio se s Amalijom Gross s kojom ima šestero djece: Karolina (*28. 4. 1854.) i Josef Karl (*1. 2. 1858.) rođeni su u Budimpešti, Dragutin Franjo (*1. 11. 1859.), Marija i Terezija, blizanci (*18. 5. 1862.) i Antonija (*18. 4. 1864.) u Đakovu. Od 1859. živi u Đakovu gdje mu kćer Karolinu (kao Dragojlu Trišler) nalazimo u popisu učenika 2. razreda osnovne škole iz godine 1862./63.¹⁸ U Đakovu stanuje u kući broj 292 (u današnjoj Starčevićевой ulici) i radi kao knjigovezac. Između 1853. i 1863. nalazimo da je uvezivao nekoliko puta knjige i misale zu stolnu crkvu¹⁹. Godine 1874. seli se u Budimpeštu gdje je, prema jednoj molbi za pomoć biskupu Strossmayeru²⁰, u požaru

17 Željko Lekšić, (2009.). Koralističke kuće u Pavićevoj ulici u Đakovu i njihovi stanari. Zbornik muzeja Đakovštine, str. 7 - 18.

18 Pervo godišnje izvjestje djevojačke glavne učione u samostanu milosrdnih sestarah u Đakovu na koncu školske godine 1862/63. (1863.). Osijek, str. 22.

19 Knjiga, računi i zaklade Stolne crkve od 1806. - 1872. u SNAĐ.

20 Fond korespondencija Strossmayer, u SNAĐ.

izgubio čitavu imovinu. Od 1874. radi u državnoj tiskari u Budimpešti. Vjerojatno pod pritiskom mađarizacije mijenja 1881. prezime Trischler u Tornai.

Marija Johanna Trischler (1828.-1895.)

Rođena je 20.3. 1828. u Dardi, krsna kuma joj je Franziška Bako iz Darde. Udala se za Ignjata Bauera, knjigovodu koji je prije braka bio oficir. Iz toga braka potječe sin Rudolf. Kasnije, 1869., dobiva sina Juliusa Trišlera (*29. 8. 1869. - † 2. 9. 1869.) koji je rođen u Osijeku, Gornji grad. Umrkla je 6. 6. 1895. u Đakovu.

Emerik (Mirko) Hugo Wilhelm Trischler (1830.-1881.)

Rođen je 31. 3. 1830. u Dardi. Krsni kum mu je Emerik Ruzsits, župnik Darde, Johann Rameshoffer, kancelist (pomoćnik bilježnika) i Franziška Bako iz Darde. Već u travnju 1830. seli se sa roditeljima u Đakovo. Oženio se s Agnezom Huber (*1834. u Virovitici – † 19. 2. 1908. u Đakovu); nisu imali djece. Po zanimanju bio je priglednik kr. financijske straže. U Đakovu je kupio kuću br. 300 - 1874. gdje su i stanovali²¹. Umro je 18. 12. 1881. od tuberkuloze, pokopan je 20. 12. 1881. na đakovačkom groblju. Nakon njezove smrti Agneza Trischler prodaje tu kuću i kupuje na temelju ugovora od 18. 3. 1885. novu, od Židovske općine u Raichsmanovom sokaku (br. 253, današnja Ulica Katarine Zrinske) za cijenu od 1000 forinti. Ona stanuje u toj kući iduću dvadest i jednu godinu kada ju prodaje za 3000 kruna 27. 4. 1906. Agneza Huber umire 19. 2. 1908. u Đakovu.

Katarina Trischler (1833.-1862.)

Rođena je 14. 2. 1833. u Đakovu kao kći koralista Gašpara Trischlera. Kuma joj je bila Katarina Hummel, supruga Nikole Hummela, koralista iz Đakova. 5. 2. 1856. udaje se za Antuna Piringera (* 1817. – † 24. 12. 1890. u

21 Mirko Marković, Đakovo i Đakovština, Zbornik Đakovštine br. 1, JAZU, Centar za znanstveni rad Vinkovci, knj. III, Zagreb, 1976., str. 210.

Đakovu), načelnika općine (prefectus communalis) Drenje. Antun Piringer je od 1862. bio bilježnik u Levanjskoj Varoši i u prvom je braku bio oženjen sa Josefinom Sax, koja umire 29. 10. 1851. u Đakovu. Antun i Katarina Piringer imaju troje djece: Isidor (*10. 5. 1856. u Đakovu), koji je kasnije bio općinski bilježnik u Gradačcu u Bosni²², Josip (*28. 10. 1857. u Đakovu – † 29. 10. 1857. u Đakovu) i Emil (*11. 12. 1858. u Đakovu). Krsni kum Isidoru i Emilu bio je Ivan Buday, apotekar iz Đakova. Piringerovi su stanovali u kući br. 291, u današnjoj Starčevićевой ulici. Katarina Trischler umire u 30. godini života 31.7.1862. od tuberkuloze u Đakovu.

Matej Đuro Trischler (1841. – 1883.)

Rođen je 4. 9. 1841. u Đakovu kao najmlađe dijete Gašpara Trischlera. Kršteni kum mu je Đuro Malachowsky, đakovački kapelan. Nakon smrti oca Gašpara Trischlera, Đuro se obraća molbom biskupu Strossmayera 15. 12. 1863. da dobije mjesto koralista u stolnoj crkvi. Stolni kaptol se odlučuje za Kajetana Paula zbog „boljih muzikalnih sposobnosti“²³. Vjerojatno sredinom 1864. seli se sa majkom Rozalijom u Osijek.

Oženio se s Terezijom Paulić, kćerkom Hinka Paulića, zidara u Osijeku (*28. 8. 1849. u Osijeku – † 1. 11. 1921. u Đakovu) 1. 8. 1870. s kojom ima troje djece. Vjenčani kumovi bili su im Stjepan Heim, staklar i Josip Uhl, trgovac.

U gornjem gradu Osijeka, je stanovao u kući broj 202 gdje je bio učitelj glazbe. Nakon smrti koralista Josipa Bergmana dobiva mjesto koralista u

22 Usp. vjenčanje Isidora Peringera s Hedvigim Buday 8.12.1879. u Đakovu, matica vjenčanih, Župni ured Đakovo.

23 Odluka Stolnoga kaptola od 9.1.1864. Vidi HR-SNAĐ-SK 3/1864.

đakovačkoj katedrali od 1.2.1873²⁴. Koralista je do smrti 1883.²⁵ te zborovođa pjevačkog društva „Sklad“ 1877.-1879.²⁶ u Đakovu. U Đakovu je kao koralist stanovao u koralističkoj kući br. 77 u Pavićevoj ulici. Jedan je od osnivača Vatrogasnoga društva u Đakovu 1872. Davao je i poduku iz klavira²⁷. Umro je relativno mlad od tuberkuloze 21.1.1883. u Đakovu. Nakon smrti Đure Trišlera udova Terezija Trišler kupuje 23. 7. 1884. kuću br. 447 od Marije Nufer i njene kćerke Marije Muldini za 800 forinti u današnjoj Frankopanskoj ulici u Đakovu. Terezija Trišler stanuje u toj kući idućih 35 godina do 1. 4. 1919. kada ju prodaje krojaču Tomi Kurtzu za 24.000 kruna²⁸. Terezija Trišler umire 1. 11. 1921. u Đakovu.

Djeca:

Marija Stephania Bertha (**Irma**) **Trischler** (*1. 5. 1871. u Osijeku – † 19. 3. 1964. u Đakovu)

Berta Trišler (*29. 3. 1873. u Đakovu – † 2. 6. 1904. u Našicama)

Adolf Trišler (*30. 5. 1875. u Đakovu – † 8. 7. 1935. u Pančevu)

Djeca Ivana Nepomuka Trischlera
Dragutin Trischler (1857. – 1918.)

Dragutin (Karlo) Trischler rođen je 1. 11. 1857. u Đakovu kao treće dijete Ivana Nepomuka Trischlera. Krsni kum mu je Đuro Streit, profesor teologije na Bogoslovnom sjemeništu. Sa roditeljima stanuje u koralističkoj kući br. 82 u današnjoj Pavićevoj ulici u Đakovu.

24 zaključak na sjednici Stolnog kaptola održanog 4. veljače 1873., HR-SNAĐ-SK 24/1873.

25 Knjiga I, Računi o zakladama Stolne crkve od 1874. - 1897. Đakovo: SNAĐ.

26 M. Horvat, (1939.). Spomenica Hrvatskoga Pjevačkoga Društva „Sklad“ – „Preradović“ u Đakovu 1863. - 1939. Đakovo, str. 404.

27 Dom i svijet, 3 (1893.), str. 13.

28 Mirko Marković, Đakovo i Đakovština, Zbornik Đakovštine br. 1, JAZU, Centar za znanstveni rad Vinkovci, knj. III, Zagreb, 1976., br. 523.

Osnovnu glazbenu poduku dobiva od svojega oca. Kao dijete od 9 godina već je svirao orgulje²⁹. Osnovnu školu polazi u Đakovu te prvi i drugi razred (1869./70., 1870./71.) na Velikoj gimnaziji u Osijeku. Već kao 12-godišnji dječak svira orgulje u franjevačkoj crkvi sv. Križa u Tvrđi (Osijeku) da bi kao uzvrat imao stan i hranu³⁰. Pošto je Dragutin bio glazbeno vrlo nadaren, otac Ivan Nepomuk moli u pismu od 20. 9. 1875. biskupa Strossmayera za financijsku pomoć da bi Dragutina poslao na studije crkvene glazbe u Zagreb i Prag. Iz molbe vidimo da se je Dragutin htio usavršiti u glazbi, napose na violoncellu prvo u Zagrebu i kasnije u Pragu. Biskup Josip J. Strossmayer mu je omogućio godišnjom potporom od 100 forinti da polazi orguljašku školu od 1876. do 1878. u Pragu koju je vodio František Zdenek Skuherský. Orguljašku školu vrlo je uspješno završio 1878. Mjesto koralista na stolnoj crkvi dobiva od 1. 10. 1876. sa plaćom 93,51 forinti. Za vrijeme studija u Pragu prima i dalje plaću koralista, a kao koralista ga zamjenjuje Josip Vallinger³¹.

Od 1883. preuzima poduku novih pjevačica za katedralni zbor za idućih desetak godina. 16.10.1882. natječe se na ispražnjeno mjesto Josipa Vallingera koji je do tada bio učitelj koralnoga pjevanja na đakovačkom sjemeništu.

Vodio je kao dirigent pjevački zbor "Sklada" i „Preradovića“ 1876., 1880.-1884., 1896.-1901.³², prvi tamburaški zbor „Preradovića“³³ i kao dirigent vatrogasne glazbe u Đakovu koju je organizirao.

---

29 Đ. Marić, O crkveno-glazbenom životu Đakova, u *Diacovensia* 1/1995. str. 100.

30 Hrvatska obrana, broj 146, god. XV., Osijek, 30. lipanj 1916..

31 HR-SNAĐ SK 71/1876., Josip Vallinger je to vrijeme bio tajnik biskupa Strossmayera.

32 M. Horvat, (1939.). Spomenica Hrvatskoga Pjevačkoga Društva „Sklad“ – „Preradovića“ u Đakovu 1863. - 1939. Đakovo. Glavna skupština je 1898. ustanovila godišnju plaću zborovođe na 300 forinti.

33 Vidi sliku 30 na str. 137 u Horvat, M. (1939.).

Zbor „Preradovića“ oko 1897.³⁴. Zborovođa: Dragutin Trišler, sjedi u 1. redu s lijeva

Koncem 1902. daje otkaz kao ravnatelj katedralnog zbora³⁵ i seli se u Osijek zbog školovanja djece gdje preuzima službu ravnatelja kora gornjogradske župne crkve, današnje konkatedrale Sv. Petra i Pavla do smrti 1918. Bio je prvi zborovođa HPD “Zrinskog” u Osijeku. Komponirao³⁶ je brojne pjesme za zbor i solo, udesio mnoge prigodnice i koračnice za pjevačke muške zborove. Težište stvaralačkog rada bila mu je crkvena glazba. Novine „Hrvatska obrana“, broj 146 od 30. 6. 1916. donose u članku „Jubilej jednoga našega glazbenika“ povodom 40-godišnjice rada detaljan opis njegovoga rada. Dragutin Trischler je umro 15. 8. 1918. u Osijeku. “Hrvatska obrana” (broj 184 od 18. 8. 1918.) donosi nekrolog i popis njegovih kompozicija.

Oženio se s Jozefinom Drakulić (*28. 2. 1871. u Selcima – † 21. 11. 1957. u Osijeku), kćerkom cesarskog i kraljevskog kapetana Emanuela Drakulića 25. 5. 1887. u Đakovu s kojom je imao dvanaestero djece. Vjenčani kumovi bili su im Đuro Kobasica, poštar i Mato Šabarić, odvjetnik. Jozefina Trišler je

34 Vidi sliku 21 u Horvat, M. (1939.). Ivan N. Trišler stoji u 4. redu, 6. s lijeva.

35 HR-SNAĐ-SK 306/1902 od 22. 12. 1902.

36 „Hrvatska obrana“, broj 146 od 30. 6. 1916. spominje u članku „Jubilej jednoga našega glazbenika“ da ima blizu 200 kompozicija koje međutim nije mogao tiskati iz financijskih razloga.

od 1896. godine – pored šestero djece - bila i izvršujući član³⁷ „Preradovića“ i pjevala je u koru stolne crkve³⁸.

Djeca:

Emanuel Ivan Trischler (*24.3.1888. u Đakovu – † 21.11.1972. u Osijeku)

Rikard Đuro Trišler (*3.4.1889. u Đakovu – † 18.3.1964. u Osijeku)

Milutina Marija Trišler (*12.4.1890. u Đakovu – † 16.1.1973. u Osijeku)

Marija Ljubica (Micika) Trischler (*21.10.1891. u Đakovu – † 22.5.1969. u Osijeku)

Dragutin Eugen Trischler (*4.12.1892. u Đakovu – † 7.1.1926. u Osijeku)

Amalija Anđela Antonija (**Ljubica**) **Trišler** (4.6.1894. u Đakovu – † lipanj 1969. u Zagrebu)

Engelberta Josipa Trischler (*18.8.1900. u Đakovu – † 9.12.1900. u Đakovu)

Josipa Paulina Trischler (*13.2.1902. u Đakovu – † 25.5.1989. u Osijeku)

Eugen Franjo Trišler (*15.1.1904. u Osijeku – † 18.11.1986. u Osijeku)

Ivan Trišler (*6.3.1906. u Osijeku – † 21.9.1948. u Osijeku)

Anđelko Daniel Trišler (*28.5.1908. u Osijeku – † 2.11.2004. u Münchenu)

Aurelija Trišler (*Juni 1910. u Osijeku - † 18.2.1911. u Osijeku)

Dvoje djece (Engelberta i Aurelija (Zlatica) su umrli kao mala djeca.

Od navedene su djece Emanuel, Dragutin i Anđelko bili glazbenici, Milutina, Marija (Micika) i Ivan su bili učitelji plesa, dok je Josipa Trišler davala nastavu na klaviru u Osijeku. Milutina i Micika nastupaju kao pjevačice od ožujka 1902. do selidbe u Osijek u katedralnom zboru³⁹.

---

37 Izvršujući članovi sudjeluju aktivno kod pjevanja i sviranja i moraju se podvrci ispitu kod zbrovođe ili njegovog zamjenika koji ga predlaže odboru da bude primljen ili odbijen (§ 7. pravila „Preradovića“) i očekuje se da marljivo polaze vježbe (§ 13.).

38 Zato dobiva jednokratnu nagradu od 25 forinti, vidi HR-SNAĐ-SK 225/1899.

39 HR-SNAĐ-SK 94/1902.

Dragutin Trišler i limeno-puhački orkestar „Milodar“ u Osijeku⁴⁰

Zajedno s ravnajućim učiteljem Leonardom Fichtnerom osnovao je 1913. u okviru dobrotvornog društva “Milodar” dječju glazbenu školu i limeno-puhački orkestar. Djeca u dobi između 7-12 godina su se podučavala i vježbala u školi i tako zadržavala od skitnje po ulici. Tim je zborom Dragutin Trišler udario je temelj kasnijoj osječkoj glazbenoj školi. On je u čast tog svoga maloga puka uglazbio počasni paradni marš “Koračnica osječkih mališana” koji su svirali kao paradni defile mimohadjajući prvi put kroz grad Osijek, za koji je ta liliputanska glazba u ono vrijeme bila prava senzacija, ali i iskrena obiteljska radost. On sam, hodao bi na 3 - 4 koraka ponosno pred svojim malim muzikantima, a njemu o bok već penzionirani ravnatelji osječke škole, Leonardo Fichtner i Mijo Kovačević. Mnoge je muke Trišlera stajalo dok je te svoje mališane zorno uprecizirao, ali on nije mario za muke i trud, koji bi ulagao u svoj kulturni i narodni rad, već samo efektivni uspjeh, koji mu je bio nagrađen jedino novinskim pohvalama i javnim pljeskom građana, kada bi mu zbor svirajući ulicom prolazio, jer je obuku i pisanje nota i onako besplatno vršio, kroz cijelo vrijeme opstanka toga zbora, kroz dvije godine. Ali kada je društvo “Milodar” uskratilo daljnju potporu notnog materijala i dugih društvenih potrepština, taj se zbor rasturio na veliku žalost Trišlera.

Ivan Nepomuk Trischler, mlađi (1862. – 1922.)

Rođen je 13 .3. 1862. u Đakovu kao peto i najmlađe dijete Ivana Nepomuka Trischlera.

Osnovnu glazbenu poduku dobiva od oca Ivana. Biskup Josip J. Strossmayer mu je omogućio godišnjom potporom od 100 forinti da polazi orguljašku školu od 1879./80. do 1880./81. u Pragu koju je vodio František Zdenek Skuherský. Od 1.1.1882. je koralist u stolnoj crkvi sa godišnjom plaćom od 374 forinti⁴¹. 16. 8. 1894 daje otkaz kao koralist u stolnoj crkvi i odlazi u Veliki

40 Prema Stjepan S. Frauenheim: Osječka glazbenička familija Trišler-ovih, Ilustrovani kalendar zu prostu godinu 1938., Osijek.

41 Odluka Stolnog kaptola, HR-SNAĐ-SK 6/1882.

Varadin (danas Oradea u Rumunjskoj) gdje je samo nekoliko mjeseci jer se već 19.11.1894. natječe na novo raspisano mjesto koralista u stolnoj crkvi u Đakovu⁴². Od siječnja 1903. preuzima mjesto Dragutina Trischlera kao ravnatelj katedralnog zbora. Na sjednici Stolnog kaptola 20.4.1903. imenovan je definitivnim regens chorijem. Zborovođa je „Sklada“ 1885.-1886. i „Preradovića“ 1903. -1910.⁴³.

Umro je 14.3.1922. u Đakovu. Novine „Sveta Cecilija“ od 1.5.1922, str. 88 donosi nekrolog povodom njegove smrti.

Dirigenti Trischler u HPD-u „Sklad“ – „Preradović“ u Đakovu

Dr. Svetozar Rittig, predsjednik HPD-u „Preradović“ od 1904.-1910. piše⁴⁴ „Kad već iznosim reminiscencije našega društva iz godine 1904.-10. ono mi je dužnost, da ovdje istaknem neobične muzičke kvalitete porodice Trišler, koja je u glazbenom životu Đakova igrala vidnu ulogu. U ovoj obitelji, kako u mnogim muzičkim porodicama svjetskog glasa, opažamo pojavu, kako djeca nasljeđuju muzički genij od svojih roditelja. Braća, Dragutin i Ivan bili su blistavi glazbeni talenti. Obojica majstori na kraljevskom instrumentu katedralnih orgulja u Đakovu. Dragutin s očitim talentom za kompoziciju. Ivan vanredan tehničar. Oskudne prilike i skućeni ambijenat u provinciji ne dadoše da iskažu sve što su mogli. I Dragutin i Ivan bili su zborovođe „Preradovića“.”

Djeca Mateja Đure Trischlera

Marija Stephania Berta (Irma) Trišler (1871. - 1964.)

Marija Stephania Berta (Irma) Trišler rođena je kao najstarije dijete Đure Trišlera 1.5.1871. u Osijeku. Krsne kume su joj Stephania Heim i njena kći

---

42 Odgovor Stolnoga kaptola (HR-SNAĐ-SK 190/1894.): „Ima mu se odmah javiti da je primljen sa 600 for. plaće, stan u naravi i 6 m³ ogrijevnih drva“.

43 M. Horvat, (1939.). Spomenica Hrvatskoga Pjevačkoga Društva „Sklad“ – „Preradović“ u Đakovu 1863. - 1939. Đakovo, str. 404-405..

44 M. Horvat, (1939). Spomenica Hrvatskoga Pjevačkoga Društva „Sklad“ – „Preradović“ u Đakovu 1863. - 1939. Đakovo, str. 392.

Adelheid Waldinger. Osnovnu školu polazi u Đakovu. Odlična je učenica⁴⁵. 1885. stupila kao izvršujući član u HPD-u „Sklad“. Pjeva kao plaćena pjevačica od polovice 1885. do kraja 1890. u katedralnom zboru. Dva se je puta udavala. U prvome braku bila je udana za Đuru Sugovića (28.11.1887. u Đakovu), u drugom sa Franjom Stankovićem (1906.). Nije imala djece. Između 1901. i 1906. živi u Beču gdje radi kao krojačica. Povratkom u Đakovo vodi vrlo uspješno trgovinu tekstilom. 1917. kupuje kuću u Starčevičevoj 9 u Đakovu gdje živi do kraja života. Kuću je 1949. prodala Jelici Živković, rođ. Trišler i njenoj djeci s pravom boravka do smrti⁴⁶. Umrla je 19.3.1964. u Đakovu.

Berta Trišler (1873. – 1904.)

Berta Trišler je rođena kao drugo dijete Đure Trišlera 29.3.1873. u Đakovu. Krštene kume su joj Hermina Lučić, supruga Ivana Lučića, Hedviga Buday, kći apotekara Ivana Budaya i Ivane Tranger. Osnovnu školu polazi u Đakovu. Odlična je učenica⁴⁷. 1885. je stupila kao izvršujući član „Sklada“. Glumi u kazališnoj sekciji „Preradovića“⁴⁸. Pjeva 3 godine kao neplaćena pjevačica a kao plaćena od 1.1.1888. do ožujka 1893. u katedralnom zboru uz godišnju plaću od 100 forinti^{49,50}. Udala se za Ladislava (Dušana) Vujkovića (rođ. 1867.), poreznog činovnika 4.8.1892. u Đakovu. Vjenčani su im kumovi Božo Kranjc, šumar i Dragutin Trišler, koralist. Imaju jednu kćer Mariju Justinu (Miciku) Vujković, rođ. 14.10.1893. u Đakovu. Umrla je 2.6.1904. u Našicama.

45 Godišnje izvješće obće pučke dječачke i djevojačke učione u Đakovu koncem školske godine 1879./80. (1880.). Zemun, str. 33.

46 Vidi kupoprodajne ugovore Z1062/49 između Irme Stanković, rođ. Trišler i Jelice, Dragutina, Ružice i Zorice Živković. U ime maloljetne Zorice je Nikola Živković potpisao kupoprodajni ugovor.

47 Godišnje izvješće obće pučke dječачke i djevojačke učione u Đakovu koncem školske godine 1879./80. (1880), Zemun, str. 34.

48 Vidi sliku broj 31 u Horvat, M. (1939.).

49 Knjiga I, Računi o zakladama Stolne crkve od 1874. - 1897. Đakovo: SNAĐ, str. 77 i HR-SNAĐ-SK 180/1888.

50 HR-SNAĐ-SK 180/1888. (iz knjige zapisnika sjednica Stolnog kaptola 1878. - 1890.).

Marija (Micika) Vujković, s. Huberta⁵¹

Ladislav Vujković je bio po zanimanju kraljevski porezni činovnik, tako da je radio u različitim mjestima Slavonije. 1901. je bio porezni oficijal u Osijeku, 1902.⁵² se seli kao porezni protustavnik u Našice, gdje Marija polazi 2. razred osnovne škole. Nakon smrti majke Berte Trišler 1904., koju je vrlo volila (Marija Vujković je imala u to vrijeme 10 godina) Irma Trišler preuzima njen odgoj⁵³.

Irma u to vrijeme živi u Beču, tako da i Marija odilazi u Beč gdje polazi osnovnu školu do 1906. kada se vraćaju u Đakovo i gdje nastavlja školu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu. Već sa 15 godina želi ući u red Milosrdnih sestara sv. Križa, no kako Irma, tako i otac Ladislav to joj nisu dozvolili do badnjaka 1909. Poglavari reda ju šalju na učiteljsku školu u Eger (danas Cheb) u Češku gdje polaže ispit zrelosti 1913. na njemačkom jeziku. Dana 14.8.1913. polaže profess (prvi zavjet) i ulazi u red Milosrdnih sestara sv. Križa i dobiva ime s. Huberta. Bila je glazbeno nadarena (kao i majka Berta), tako da je godinama vodila dječji zbor. Od 1914. je učiteljica na Djevojačkoj nižoj pučkoj školi u Đakovu,⁵⁴ gdje ostaje do konca 2. svjetskoga rata kada je nova komunistička vlast Milosrdnim sestrama zabranila držanje nastave. Posljednjih godina, do smrti je u Miholjcu, gdje vrši ulogu lokalne predstojnice samostana, katehete i crkvenika. Umrla je 25.6.1960. u Đakovu.

Adolf Trišler (1875. - 1935.)

Adolf Trišler je rođen kao treće dijete Đure Trišlera 30.5.1875. u korališćkoj kući br. 77 u Pavićevoj ulici u Đakovu. Kršteni kum mu je Franjo

51 Autor se zahvaljuje sestri M. Esteri Radičević iz reda Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu na podacima o životu sestre Huberte (pismo od 28.11.2014.).

52 Imenik dostojanstvenika, činovnika i javnih službenika kraljevina Hrvatske i Slavonije. (1902.). Zagreb, str. 443.

53 Otac Ladislav je radio u to vrijeme kao kraljevski porezni činovnik u različitim mjestima Slavonije i nije se brinio o kćerki Mariji.

54 Imenik dostojanstvenika, činovnika i javnih službenika kraljevina Hrvatske i Slavonije. (1914.). Zagreb, str. 79.

Mideš. Osnovnu školu polazi u Đakovu. Odličan je učenik⁵⁵. Po zanimanju je bio apotekar. 1899. je bio pomoćnik ljekarnika u Đakovu⁵⁶.

Marija Schmidt i Adolf Trišler 1908. u Mariboru

Sa kćerkom Jelicom 1909. u Zagrebu

8.6.1908. je oženio Mariju Schmidt⁵⁷ koja je do udaje bila učiteljica u Marburgu (današnjem Mariboru). Marija Schmidt, je rođena u Braunau u Češkoj, međutim njena daljnja obitelj je živjela u Mariboru. Kada je Maribor 1918./1919. postao dio Jugoslavije, njena obitelj seli se u Graz. Adolf i Marija imaju kći Jelicu koja je rođena u Fužinama 7. 3. 1909. Kako Marija Schmidt nikada nije dobro naučila hrvatski, govorila je s Jelicom njemački. Adolf Trišler je otvarao i vodio ljekarne u mnogim mjestima (Fužinama, Velikoj Kikindi itd.) većinom neuspješno. Za vrijeme I. svj. rata imenovan je od 1.5.1915. ljekarničkim pomoćnim oficijalom⁵⁸. Za vrijeme rata (1916.) Marija Schmidt seli se sa kćerkom Jelicom u Đakovo. Nakon smrti Marije Schmidt 7.7.1931. u Velikoj Kikindi, Adolf Trišler se seli 1934. u Pančevo gdje opet

55 Izvještaj obće dječačke učione u Đakovu koncem školske godine 1884./85. (1885.). Đakovo, str. 39.

56 B. Belicza, & Szabo, A. (2000.). Public Health Reforms and Development of Health Service in the Đakovo Sub-district and Administrative County in the Period 1850. - 1899. Croatian Medical Journal , pp. 81 - 94.

57 Obavijest o vjenčanju nalazimo i u novinama „Glasonoša“ iz Karlovca, br. 25, god. IV od 21.6.1908. U to vrijeme je Adolf Trišler već živio u Fužinama.

58 dokument na izložbi „Đakovo i Đakovština u Prvom svjetskom ratu“, Muzej Đakovštine 2014.

otvara ljekarnu u glavnoj ulici. Poslovno je i dalje bio neuspješan, tako da je 8.7.1935. u Pančevu počinio samoubojstvo⁵⁹.

Jelica Trišler (1909. – 1986.) i obitelj Nikole Živkovića u Đakovu

Jelica Trišler rođena je 7.3.1909. u Fužinama gdje joj je otac Adolf Trišler apotekar. U Đakovu živi u kući Irme Trišler u Starčevićевой 9 u Đakovu. Udala se 1928. u Đakovu za Nikolu Živkovića (*25.11.1895 u Sikirevcima), agronoma s kojim ima troje djece:

Dragutin Živković (*22.8.1929. u Đakovačkoj Satnici - † 15.4.2007. u Draguinan, Francuska),

Ružica Živković (*2.12.1931. u Đakovačkoj Satnici - † 25.1.2014. u Zagrebu) i

Zorica Živković (*13.2.1938. u Đakovu).

Nikola Živković je nakon mature na Velikoj (klasičnoj) gimnaziji 1916.⁶⁰ u Osijeku studirao agronomiju u Zagrebu. Nakon studija boravi godinu dana na specijalizaciji u Čehoslovačkoj. Do II. svj. rata radio je kao upravitelj na imanju biskupije Štrosmajerovac nedaleko Đakova. Početkom rata je kotarski agronom⁶¹, kasnije prelazi po preporuci Dr. Andrije Živkovića u ministarstvo poljoprivrede u Zagrebu do 1945. Od 1945. do 1948. upravitelj je poljoprivrednih radova u Krndiji, od 1948. profesor na Srednjoj poljoprivrednoj školi u Đakovu i kasnije u Vinkovcima. Nikola Živković umro je 1.11.1980. u Đakovu, a Jelica Živković, kao posljednji pripadnik obitelji Trišler u Đakovu, umrla je 26.4.1986. u Đakovu.

Dragutin Živković maturirao je na Gimnaziji Ivo Lola Ribar 1949.⁶² u Osijeku, studirao povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i radio kao profesor povijesti niz godina u Srbu (Lika) i Vojnoj srednjoj školi u Zagrebu.

59 Tragedija ljekarnika Adolfa Trischlera. Hrvatski list (11. srpanj 1935.).

60 Gimnazije u Osijeku. Ravnatelji, profesori i maturanti 1729. – 2000., HAZU, Zagreb – Osijek, 2001., str. 120

61 Hrvatska obnova, 1941., br. 12 (26), str. 8.

62 Gimnazije u Osijeku. Ravnatelji, profesori i maturanti 1729. – 2000., HAZU, Zagreb – Osijek, 2001., str. 135.

Odlično je svirao gitaru i tamburicu. U Srbu je vodio i orkestar sa tamburicama. Oženjen je bio sa Ljubicom Čurilović iz Vinkovaca; nisu imali djece.

Ružica Živković završila je Srednju poljoprivrednu školu u Đakovu i studirala matematiku i likovni odgoj na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Predavala je matematiku u osnovnim školama do penzioniranja u Zagrebu. Udala se za Tomislava (Dragoša) Ručevića iz Đakova 31.10.1954. u Zagrebu, gdje su i živjeli; imaju dvoje djece (Maju, *1956. i Zorana, *1959.) koji žive u Zagrebu.

Zorica Živković je maturirala na Srednjoj muzičkoj školi 1959. u Osijeku i studirala muzički odgoj i povijest na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Predavala je glazbenu kulturu do penzioniranja na osnovnim školama u Zagrebu. Bila je udana za renomiranog sveučilišnog profesora talijanskoga jezika i dopisnog člana HAZU dr. Pavla Tekavčića⁶³ (*23.8.1931. u Zagrebu, † 19.3.2007. u Zagrebu); nisu imali djece. Vrijednu knjižnicu prof. Tekavčića je Zorica Živković-Tekavčić poklonila odjelu za talijanski jezik Sveučilišta u Zadru u studenom 2007. Nekrolog o životu i radu Pavla Tekavčića je izašao u znanstvenom časopisu *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia* (SRAZ LII, 337-344 (2007.)).

Marija Freiermuth

Pored navedenih koralista i pjevačica koji su svi potomci Gašpara Trischlera, djelovala je i Marija Freiermuth kao plaćena pjevačica u đakovačkoj katedrali od 1.4.1879. do 7.4.1884. kada je umrla od tuberkuloze. Marija Freiermuth je rođena 29.10.1852. u Retfali (danas Osijek) i kći je Michaela Freiermutha iz Retfale i Ane Trischler, sestrične Ivana Nepomuka Trischlera starijeg, koja je rođena 1831. u Čemincu.

Nadgrobnni spomenici na Đakovačkom groblju

Danas postolji samo jedan nadgrobnni spomenik Trišlerovih na đakovačkom groblju. Ostali su tokom godina nestali i više se ne zna gdje su pokopani Gašpar i Ivan Nepomuk stariji sa suprugama i maloljetnom djecom,

---

63 O prof. dr. Pavlu Tekavčiću vidi više u http://sh.wikipedia.org/wiki/Pavao_Tekavčić.

potom Katarina Piringer, Marija Bauer i gdje su svi drugi pokopani. Prije nekoliko godina uklonjen je i nadgrobni spomenik Emerika i Agneze Trišler. Na postojećem nadgrobnom spomeniku pokopani su Đuro Trišler⁶⁴, koralist, njegova žena Tereza, rođ. Paulić, Ivan Nepomuk Trišler mlađi, Marija, rođ. Schmidt (žena Adolfa Trišlera), Irma Trišler, Jelica Živković, rođ. Trišler i njezin sin Dragutin Živković.

Umjesto zaključka

U radovima o povijesti crkvene i svjetovne glazbe u Đakovu, đakovačkoj biskupiji i Slavoniji u 19. stoljeću nalazimo više naraštaja obitelji glazbenika Trischler/Trišler oko kojih se odvijao, kako crkveni, tako i građanski glazbeni život Đakova kroz gotovo čitavo jedno stoljeće. Malo se do sada znalo od kada su glazbenici Trišer u Đakovu i u kakvoj rodbinskoj vezi stoje međusobno, tako da neki autori pretpostavljaju da je napr. Ivana Nepomuka Trischlera doveo biskup Strossmayer u Đakovo, drugi tvrde da je Ivan N. Trišler iz Češke ili da je rođen u Čemincu. Sve te pretpostavke su se pokazale kao neispravne. U ovome radu se na temelju dokumenata u Središnjem nadbiskupijskom arhivu u Đakovu, matičnih knjiga i drugih dokumenata u Državnom arhivu u Osijeku, župnom uredu Svih svetih u Đakovu i literature dokumentira dolazak Gašpara Trischlera kao koralista u stolnoj crkvi s njegovom obitelji iz Darde u Đakovo 1830. i život njegovih sinova Ivana N. i Đure Trišlera i njihovih potomaka koji su živili do 1986. u Đakovu, kada je posljednja pripadnica obitelji Trišler umrla. Glazbenici Trišler u Đakovu su bili:

Ravnatelj kora (regens chori): Gašpar, Ivan N. st., Dragutin i Ivan N. ml. Trišler

Koralisti: Đuro Trišler

Pjevačice u stolnoj crkvi: Berta i Irma Trišler, Marija Freiermuth, Jozefina Trišler, Milutina i Micika Trišler

Zahvala: Zahvaljujem se gospodinu Vlatku Dolančiću, arhivaru SNAĐ-a, na pomoći oko traženja dokumenata o pripadnicima obitelji Trischler u službi Stolnoga kaptola tokom moga istraživanja u SNAĐ-u, župniku Tomislavu

---

64 Vidi i članak Željka Lekšića „Sa šetnje po đakovačkom groblju“, Đakovačke novine, 14.11.2006.

Ćorluki na dozvoli za pregledavanje matičnih knjiga i arhivskoga materijala u župi Svih svetih u Đakovu i Željku Lekšiću na mnogim diskusijama i vrijednim informacijama o lokalnoj povijesti Đakova, đakovačkim stanovnicima i podacima gdje su stanovali.

SUMMARY

Erwin Tischler

FAMILY OF MUSICIANS TRIŠLER (TRISCHLER) IN ĐAKOVO 1830-1986

In the papers on the history of church and secular music in Đakovo, the Diocese Đakovo and in Slavonia in the 19th century, there is mention of several generations of musicians Trischler/Trišler, who made up the centre of the church and secular musical life in Đakovo during almost an entire century. Those were: Ivan Nepomuk Trišler senior, Đuro Trišler and brothers Dragutin and Ivan N. Trišler junior. There is little information on how long the musicians Trischler were in Đakovo, and in what kind of family connection they were. This paper reports based on the papers and documents from archives in Central Archdiocese Archive in Đakovo, Registries from the State Archives in Osijek, parish office of All Saints in Đakovo and literature on Gašpar Trischlers arrival in Đakovo from Darda. He came with his family in 1830 to work as a choralist in the cathedral. The descendants of Gašpar Trischler lived in Đakovo till 1986.